

N:o 182.

Ank. till Riksd. kansli den 10 maj 1909, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition i fråga om beredande vid afvittring af hemmanet Dajkanvik n:r 1 i Västerbottens län af skogsanslag åt nämnda hemman.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling remitterad proposition (n:o 221) af den 23 april 1909 har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att vid blifvande afvittring af hemmanet Dajkanvik n:r 1 i Vilhelmina socken af Västerbottens län mark till det hemmanet författningsenligt tillkommande skogsanslag må uttagas från området för den genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i nämnda län i statsrådsprotokollet omförmälda utslag den 5 februari 1887 afsatta kronoparken Dajkanvik n:r 2.

Till ofvannämnda statsrådsprotokoll har departementschefen i ärendet anført följande:

»Med anledning af framställning från Riksdagen stadgades genom nådigt bref den 13 december 1867, bland annat, att en gränslinje mellan den egentliga fjällbygden och den till odling tjänliga delen af Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker skulle provisionellt bestämmas samt att anläggning af nybyggen ofvanför denna gränslinje tillsvidare och intill dess allmän afvittring skett i de socknar, genom hvilka gränslinjen komme att sträcka sig, icke finge af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda båda län beviljas. För afvittringen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker utfärdade Kungl. Maj:t därefter den 30 maj 1873 särskild stadga, som med ändringar i vissa delar är i hufvudsak fortfarande gällande.

Enligt ifrågavarande stadga skola genom allmän afvittring från kronans marker nödiga områden tilldelas såväl de i lappmarken förut varande, icke behörigen afvittrade hemman och nybyggen, som ock de nybyggen, som kunna vid afvittringen i laga ordning tillkomma. Dessutom skall behörig skattläggning ske enligt gällande skattläggningsmetod samt en (definitiv) gräns bestämmas emellan de delar af lappmarken, som äro tjänliga för odling, och den mark, där nybyggesanläggningar icke vidare må tillåtas. Denna gräns fastställles af Kungl. Maj:t. Afvittringen skall i regel företagas sockenvis, men må för större eller mindre del af en sockens område särskildt pröfvas, där sådant lämpligen och utan förnärmande af någons rätt kan äga rum. Hemman och nybyggen skola, såvidt tillgång finnes, erhålla skog ej blott till husbehof utan ock till afsalu. Dyligt skogsanslag må, med hänsyn till skogens och betets bättre eller sämre beskaffenhet samt markens olika växtlighet, bestämmas efter beräkning af 5,000 kvadratref (= 440,76 hektar) eller därutöfver till högst 20,000 kvadratref (= 1,763,04 hektar) skogsmark för helt mantal och i förhållande därefter för större eller mindre hemmantal. Däri inberäknas ej sådan mark, som bör hänföras till impediment. När de för afvittringen nödiga förberedelser föregått, skall, oberoende däraf, huruvida fråga om kronoparks afsättande förut blifvit väckt eller icke, afvittringsstyresmannen i närvaro af skogstjänsteman och med biträde af tillkallad landtmätare företaga undersökning till utrönande däraf, om inom socknen finnes tillgång på mark för bildande af en eller flera kronoparker, samt, om så är, provisionellt både utse läget och på kartan utmärka gränserna för desamma. Efter det afvittringslandtmätare hvar för sitt distrikt erhållit del af denna undersöknings resultat, upprättar landtmätaren definitivt förslag till ej mindre den mark, som må till kronopark afsättas, än äfven skattläggning och områdestilldelning. Sedan detta förslag föredragits för delägarna, landtmätaren och gode männen yttrat sig öfver delägarnas anmärkningar mot detsamma, därest sådana förekommit, samt förslaget granskats af afvittringsstyresmannen, meddelar Kungl. Maj:ts befallningshafvande afvittringsutslag, som får öfverklagas hos Kungl. Maj:t. Då utslaget vunnit laga kraft eller, i händelse af besvär, blifvit af Kungl. Maj:t slutligen pröfvadt, verkställles områdesutstakning och rörläggning. Afvittringsutslaget afgör äfven frågan om hvilka områden, som skola afsättas till kronoparker.

Jämlikt nådigt beslut den 20 juni 1890 fastställdes definitiv s. k. odlingsgräns inom Dorotea, Vilhelmina, Stensele och Sorsele socknar.

Med tillämpning af sålunda tid efter annan gifna bestämmelser har afvittringen i Västerbottens län fortgått så, att, sedan afvittringen i kustlandet för länge sedan avslutats, allmän afvittring numera öfvergått hela den del af lappmarken, som är belägen nedom odlingsgränsen, medan däremot ofvan denna gräns afvittringarna ännu pågå i samtliga socknar. Genom nådigt bref den 18 november 1892 medgaf nämligen Kungl. Maj:t, att de hemman och lägenheter ofvan odlingsgränsen inom Västerbottens och Norrbottens län, hvilka beviljats till anläggning före utfärdandet af förberörda nådiga bref den 13 december 1867 angående bestämmande af en provisionell odlingsgräns, skulle undergå afvittring, därvid 1873 års afvittringsstadga skulle i allmänhet lända till efterrättelse.

Då odlingsgränsens sträckning skulle bestämmas i sammanhang med afvittringen, har det emellertid händt, att man vid afvittringen af områdena nedom denna gräns uppmätt äfven en del områden, som vid det slutliga bestämmandet af nämnda gräns kommit att ligga ofvan densamma. Särskildt har detta visat sig hafva varit fallet inom Vilhelmina socken. Afvittringen i denna socken nedom odlingsgränsen avslutades genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes laga kraft vunna utslag den 5 februari 1887.

Uti underdånig skrifvelse af den 5 maj 1905 har nu Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län meddelat, att, jämlikt anmälan från afvittringsstyresmannen i länet, under pågående afvittring inom nyssnämnda socken ofvan odlingsgränsen utrönt, att den ofvanför samma gräns belägna kronoöfverloppsmarken n:r 17 blifvit vid den avslutade afvittringen nedanför nämnda gräns fastställd såsom kronopark, utan att det inom kronoparkens område belägna hemmanet n:r 1 Dajkanvik om $\frac{3}{16}$ mantal provisionell skatt vid sistberörda afvittring blifvit till sitt område behörigen bestämdt; och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande vid nämnda förhållande och då det område, som på grund af belägenheten måste tilldelas ifrågavarande hemman, komme att falla inom den sålunda fastställda kronoparken, i underdånighet anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes föreskrifva, huru vid afvittringen med omförmälda hemman skulle förfaras.

Med nyssnämnda skrifvelse öfverlämnades dels kopia af »karta öfver inrösningsjorden till Dajkanviks by i Vilhelmina socken och Västerbottens läns lappmark, upprättad till grund för afvittring år 1878 af Herman Rosin», dels ock utdrag af en utaf P. Wikström år 1884 öfver föreslagna kronoöfverloppsmarken n:r 17 å kartan A. A. 18 inom nämnda socken upprättad beskrifning, upptagande under rubrik enskildes inom

sagda kronoöfverloppsmark belägna ägor ett område, tillhörande ifrågasvarande hemman samt bestående af åker, äng och odlingsmark till en sammanlagd areal af 157 kvadratref 93 kvadratstänger.

Af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förenämnda den 5 februari 1887 meddelade utslag inhämtas, att, sedan genom detta utslag områden blifvit utlagda åt åtskilliga i utslaget uppräknade byar, hemman och lägenheter, bland hvilka Dajkanvik icke förekommer, inom socknen ytterligare uppkommit åtta i utslaget närmare angifna öfverloppsmarker, hvilka Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i enlighet med afvittringsstyresmannens tillstyrkan förklarar skola afsättas till kronoparker. Bland dessa öfverloppsmarker är äfven den ifrågasvarande med n:r 17 betecknade belägen mellan oafvittrad mark, kronohemmanen Vikennäs och Bäckstrand samt Stensele sockengräns med en areal af:

skogsmark:	999 kv.-ref 92 kv.-stänger eller	178 tunnl. 17,8 kappland	
impediment:	89,753 » 46 » »	16,027 » 13,0 »	

eller tillhoppa 90,753 kv.-ref 38 kv.-stänger eller 16,205 tunnl. 30,8 kappland

Några ytterligare på autentiska handlingar grundade upplysningar, huru vid afvittringen tillgått, kunna ej lämnas, enär samtliga afvittringen angående handlingar gått förlorade vid den brand, som år 1888 öfvergick Umeå.

Öfver Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förevarande framställning har till en början yttrande infordrats från kammarkollegium, som uti ett den 6 juli 1905 afgifvet underdånigt utlåtande meddelat, att i 1825 års jordebok för Västerbottens läns lappmarker funnes bland oskattlagda nybyggen och lägenheter i Vilhelmina socken upptaget ett nybygge, Dajkanvik, hvilket åbon Per Sjulsson efter Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag den 15 september 1817 fått tillstånd att upptaga på 10 års försök; att, enligt hvad 1851 års jordransakningsprotokoll för de till Åsele lappmark lydande socknar utvisade, nybygget, som genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag den 6 april 1848 skattlagts till $\frac{3}{16}$ mantal, vid jordransakningen varit i försvarlig häfd; att genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag den 29 juli 1870 $\frac{3}{32}$ mantal af nybygget blifvit till skatte omfördt med full skattemannarätt till skogen, sedan nybyggets område blifvit genom afvittring fastställt; att nybygget i nu gällande jordebok för länet upptagits med benämning Dajkanvik n:r 1 om $\frac{3}{16}$ mantal, hvaraf $\frac{3}{32}$ mantal krono under enskild disposition och $\frac{3}{32}$ mantal skatte; att, sedan ytterligare $\frac{3}{64}$ mantal blifvit genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag den 26 september 1900 till skatte omfördt, nybygget

numera bestode af $\frac{3}{64}$ mantal af krono- och $\frac{9}{64}$ mantal af skattnatur; att, såvidt hos kammarkollegium förvarade afvittringshandlingar utvisade, någon afvittring af hemmanet Dajkanvik ej ägt rum; att, sedan genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förenämnda den 5 februari 1887 meddelade utslag Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande förklarar, att öfverloppsmarken n:r 17 skulle till kronopark afsättas, kammarkollegium därefter, på framställning af domänstyrelsen, den 13 oktober 1891 förordnat, att ifrågavarande kronopark skulle benämnas Dajkanvik n:r 2, under hvilken benämning kronoparken äfven i nya jordeboken upptagits; samt att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande vid aflåtande den 7 november 1887 af underdänig skrifvelse i fråga om afvittring af de ofvan odlingsgränsen belägna områden, hvilka dittills blifvit åt enskilda upplåtna, bland sådana lägenheter upptagit äfven $\frac{3}{16}$ mantal Dajkanvik med tre åbor. Tillika har kammarkollegium, under erinran om Kungl. Maj:ts i det föregående omnämnda skrifvelse till landtmäteristyrelsen den 18 november 1892 i fråga om afvittring af hemman och lägenheter ofvan odlingsgränsen, i underdänighet hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes förklara den omständigheten, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnat, att omförmälda kronoöfverloppsmarken n:r 17, hvaraf delar syntes erfordras för tilldelande åt ifrågavarande ny bygge af erforderligt område, skulle till kronopark afsättas, icke utgöra hinder för nybyggets afvittring, därest annat hinder därför icke mötte.

Uti infordradt underdänigt utlåtande af den 26 september 1905 har härefter domänstyrelsen anfört, att den till kronopark afsatta kronoöfverloppsmarken n:r 17, på sätt af afvittringskartan frånginge, utgjordes af två delar, belägna den ena norr om och den andra söder om Vojmsjön; att hemmanet Dajkanvik vore beläget på en i Vojmsjön utskjutande udde af den norr om sjön belägna delen af kronoparken; att år 1900 en af åborna i hemmanet Dajkanvik företagit en utflyttning till den söder om Vojmsjön belägna delen af kronoparken, där han på ett afstånd af 1,5 kilometer från sjön uppfört en gård, hvilken utflyttning vore att anse såsom en olaga inkräkning å kronoparken; att hemmanet Dajkanvik hade insynade ströängar spridda öfver det norr om Vojmsjön belägna området af kronoparken; att hemmanet Dajkanvik saknade husbehofsskog på nära håll och därför vore i behof af att erhålla sådan från kronoparken; samt att, därest skogsskifte för nödigt husbehof skulle från kronoparken tilldelas hemmanet Dajkanvik, härtill skulle behöfva disponeras större delen af kronoparkens område norr om Vojmsjön. På grund af hvad sålunda anförts, har domänstyrelsen

hemställt, att vid afvittringen utaf det kronoparken tillhörande område norr om Vojmsjön nödig husbehofsskog finge tilldelas hemmanet Dajkanvik; att den olaga utflyttning från hemmanet Dajkanvik, som skett till den söder om Vojmsjön belägna delen af kronoparken, icke måtte vid afvittringen skattläggas och tilldelas mark af sagda del af kronoparken, utan denna del i sin helhet bibebållas åt kronan; samt att kronoparken i ersättning för mistadt område norr om Vojmsjön måtte vid afvittringen tilldelas motsvarande mark af det oafvittrade område, som vore beläget väster om kronoparken och söder om Vojmsjön i direkt förening med kronoparkens därvarande område.

Till följd af i ärendet erhållen nådig remiss har vidare landtmäteristyrelsen i underdånigt utlåtande den 26 oktober 1906 anfört följande.

Då hemmanet Dajkanvik n:r 1 varit befintligt före afvittringen, hade detsamma jämlikt 1 § af nådiga stadgan den 30 maj 1873 om afvittring i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker genom allmän afvittring bort tilldelas nödigt område af kronans marker. Att så icke skett syntes styrelsen hafva berott på förbiseende eller glömska, och det fel, som härigenom förekommit, syntes böra rättas, äfven om rubbning af gränserna för kronoparken n:r 17 därvid måste ske. Felet läte sig jämförelsevis lätt afhjälpas, emedan nyssnämnda kronopark gränsade emot oafvittrade trakter inom Vilhelmina socken, hvilka vore föremål för afvittring. Huruvida utflyttaren från Dajkanvik n:r 1 till trakten å kronoparken n:r 17 söder om Vojmsjön vore ägare af andel i hemmanets mantal och därför eller möjligen på annan grund lagligen berättigad till skogsanslag, funne styrelsen ej kunna för det dåvarande med full visshet bedömas, utan syntes detta spörsmål lämpligen böra upptagas till pröfning i vanlig ordning vid afvittring af Dajkanvik n:r 1, därest sådan i nåder blefve föreskrifven. Det syntes styrelsen nödigt, att kronoparken n:r 17 bereddes ersättning, motsvarande det område, som af densamma komme att tilldelas Dajkanvik n:r 1, men då det kunde komma att befinnas lämpligt att tilldela Dajkanvik tillbörligt område ej allenast af kronoparken n:r 17, utan möjligen äfven af oafvittrad mark, och då det vore outredt, huruvida den lägenhet, som utflyttats till trakten söder om Vojmsjön, lagligen vore berättigad till skogsanslag eller icke, syntes bestämda föreskrifter rörande sträckningen af de nya gränserna omkring Dajkanvik n:r 1 och kronoparken n:r 17 icke böra af Kungl. Maj:t gifvas, utan bestämmandet af nämnda gränser böra få ske i för afvittring vanlig ordning. Den för afvittring nedanför odlingsgränsen i skalan 1 : 16,000 upprättade kartan ansåge

styrelsen duglig att läggas till grund för ifrågavarande afvittring, men däremot borde föreskrift lämnas därom, att den del af kronoparken n:r 17, som kunde komma i fråga att tilldelas Dajkanvik n:r 1, skulle undergå sådan ägobesiktning, hvarom i 16 § af 1873 års afvittringsstadga förmäldes. Af den vid afvittringen nedanför odlingsgränsen upprättade beskrifningen öfver denna kronopark funne styrelsen nämligen framgå, att densamma icke varit föremål för dylik besiktning, då af kronoparkens hela areal enligt nyssnämnda beskrifning endast 178 tunnland 17,8 kappland skulle vara skogsmark, medan ej mindre än 16,027 tunnland 13 kappland skulle utgöra impediment. På grund af det anförda finge landtmästeristyrelsen i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t i anledning af förenämnda anhållan i nåder täcktes föreskrifva, att hemmanet Dajkanvik n:r 1 i sammanhang med afvittring ofvan odlingsgränsen i Vilhelmina socken enligt stadgade grunder måtte dels af kronoparken n:r 17 dels ock möjligen af oafvittrad mark tilldelas vederbörligt område, inrymmande äfven den mark, som kunde eventuellt pröfvas lagligen böra tillkomma den från Dajkanvik till trakten söder om Vojmsjön utflyttade lägenhet eller hemmansdel, hvarvid borde tillses, att kronoparken n:r 17 för det område, hvilket af densamma komme att tilldelas hemmanet Dajkanvik och hvilket område borde undergå ägobesiktning enligt 16 § af nådiga stadgan den 30 maj 1873 om afvittring i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, bereddes ersättning af oafvittrad mark söder om Vojmsjön med lämpligen begränsadt område.

Sedan härefter Dajkanviks byamän E. J. Persson, A. J. Lindblad, J. Nilsson, I. A. Persson och P. O. Isaksson uti en den 25 oktober 1906 dagtecknad skrift under framhållande, att de genom förberörda öfverloppsmarks afsättande till kronopark blifvit utan sitt eget förvållande afhända dem tillkommande rätt till odlings-, ängs- och skogsmark, hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit, att hemmanet ifråga måtte vid den pågående afvittringen inom södra lappmarken blifva omafvittradt och skattlagdt, har justitiekanslerns yttrande i nu förevarande ärende infordrats; och har med anledning häraf justitiekanslersämbetet uti underdånigt utlåtande den 11 december 1906 anført följande.

I likhet med landtmästeristyrelsen ansåge ämbetet, att vid den genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag den 5 februari 1887 afslutade afvittringen inom Vilhelmina socken skogsanslag bort tilldelas hemmanet Dajkanvik. Nämnda hemmans åbor hade i enlighet härmed bort vid afvittringen uppträda såsom delägare och behandlas

såsom parter vid afvittringsförrättningen. Ehuru anledning icke saknades för antagande, att så också möjligen skett, lämnade dock handlingarna i ärendet icke material nog för att härom bilda sig en fullt beständ uppfattning. Det förtjänade emellertid att i detta sammanhang framhållas, att från rent juridisk synpunkt det förhållande, att delägare uti ett genom lagakraftigande utslag afslutadt afvittringsföretag tillagts för stort eller för litet skogsanslag, i princip ställde sig föga olika därmed, att områdestilldelning till en eller annan delägare på grund af förbiseende eller glömska vid afvittringen icke ägt rum.

Att, såsom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande uti den underdåniga framställningen gjort, tala om, att den ofvanför odlingsgränsen belägna kronoöfverloppsmarken n:r 17 blifvit vid den afslutade afvittringen nedanför samma gräns fastställd såsom kronopark syntes ämbetet vara missledande i betraktande därpå, att uti nådiga stadgan den 30 maj 1873, i enlighet med hvilken omförmälta afvittring ägt rum, väl föreskrefves, att vid afvittringen en gräns skulle bestämmas emellan de delar af lappmarken, som vore tjänliga för odling, och den mark, där nybyggesanläggningar icke vidare finge tillåtas, men samtidigt förordnades, att genom allmän afvittring nödiga områden från kronans marker skulle tilldelas såväl de i lappmarken förut varande, icke behörigen afvittrade hemman och nybyggen som ock de nybyggen, hvilka kunde vid afvittringen i laga ordning tillkomma, utan att i stadgan skillnad gjordes emellan afvittring ofvanför och nedanför odlingsgränsen, en skillnad som först genom nådiga skrivelsen till landtmästeristyrelsen den 18 november 1892 — efter det odlingsgräns för Västerbottens län under år 1890 blifvit fastställd — aktuellt framträdde. Det förefölle ämbetet, som om E. J. Persson och hans medsökande uti sin underdåniga ansökning mera riktigt betecknat arten af den åtgärd, som i ärendet afsåges, då de begärde, »att Dajkanvik vid den nu pågående afvittringen i södra lappmarken blir omafvittrad och skattlagd efter nu gällande författning».

Då det icke visats, att bildandet och afsättandet af kronoparken n:r 17 skett annorledes än i laga ordning och då genom det föreslagna sättet att tillägga kronoparken vederlag för hvad därifrån kunde komma att tilldelas hemmanet Dajkanvik, kronan mera bereddes en formell än reell ersättning för hvad den måste afstå, syntes det justitiekanslersämbetet vara erforderligt att, för den händelse Kungl. Maj:t i ärendets befintliga skick skulle vilja medgifva, att hemmanet Dajkanvik i sammanhang med afvittring ofvanför odlingsgränsen i Vilhelmina socken

finge tilldelas större eller mindre område af kronoparken n:r 17, Riksdagens samtycke till det ifrågasatta förfogandet på grund af stadgandet i § 77 regeringsformen inhämtades.

Till följd af nådig remiss har slutligen Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande den 8 augusti 1907 afgifvit underdånigt utlåtande med anledning af hvad under handläggningen af detta ärende anförts. Efter meddelande att, ehuru ifrågavarande hemman i Dajkanvik, såsom landtmäteristyrelsen påpekat, vore af beskaffenhet, att det enligt 1 § i 1873 års afvittringsstadga bort vid afvittringen tilldelas nödigt område af kronans marker, detsamma dock, såvidt hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande förvarade diaries och utslagskoncept utvisade och i öfrigt kunnat utrönas, icke ännu varit föremål för någon afvittringsåtgärd, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, då, med afseende jämväl å hvad de i ärendet hörda myndigheterna anført, det sålunda finge anses utredt, att omförmälda hemman ej vid föregående afvittring blifvit vare sig behörigen skattlagdt i förhållande till sina insynade inägor eller för sin provisionella skatt erhållit något område, i underdånighet hemställt, att berörda hemman måtte efter de grunder, som vore eller kunde blifva för afvittringen ofvan odlingsgränsen i länet bestämda, ingå i nu pågående afvittring, att, då hemmanets inägor låge inom kronoparken Dajkanvik n:r 2 eller förutvarande kronoöverloppsmarken n:r 17, hvarifrån hemmanets blifvande område delvis måste tagas, detta område måtte i afvittringen ingå och tilldelas hemmanet efter de grunder, som under förrätningens gång kunde blifva närmare bestämda, samt att kronoparken i vederlag för sålunda mistadt område måtte i sammanhang härmed å oafvittrad mark tilldelas motsvarande areal.

I detta sammanhang torde ock böra anmärkas, hurusom uti en den 12 september 1907 dagtecknad ansökning P. O. Persson, Jonas Nilsson, I. A. Persson, E. W. Lindblad, E. J. Persson, F. A. Nilsson och A. F. Lindblad i Dajkanvik, under uppgift att de vore samtliga delägare i omförmälda hemman och under åberopande af byamännens förenämnda underdåniga ansökning af den 25 oktober 1906, i underdånighet anhållit att, på det att de måtte komma i åtnjutande af deras rätt, Kungl. Maj:t täcktes återbryta Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förenämnda utslag af den 5 februari 1887, så vidt därigenom föreskrifvits, att kronoparken Dajkanvik n:r 2 skulle afsättas å mark, som rätteligen bort tilldelas hemmanet n:r 1 Dajkanvik. Enligt utslag den 21 oktober 1908 har Kungl. Maj:t emellertid icke funnit skäl bevilja den sökta resningen.

Af den i detta ärende lämnade utredningen framgår, att hemmanet Dajkanvik n:r 1 är anlagdt så tidigt, att detsamma, oaktadt dess belägenhet ofvan odlingsgränsen, enligt gällande bestämmelser är berättigadt att genom afvittring få sig tilldeladt skogsanslag, efter ty därom är stadgadt. Det synes ock uppenbart, att, då afvittringen inom Vilhelmina socken nedom odlingsgränsen utsträckts till att omfatta jämväl den omkring ifrågavarande hemman belägna skogsmarken, äfven själfva hemmanet bort intagas uti berörda afvittring. Att så icke kommit att ske, beror uppenbarligen på ett förbiseende. Huruvida någon skuld härtill kan läggas äfven hemmanets åbor till last därutinnan, att de icke skulle i behörig tid bevakat sin rätt, kan numera icke afgöras, då, enligt hvad förut anförts, afvittringshandlingarna förkommit och således upplysning ej längre står att vinna, huruvida åborna lämnats tillfälle att iakttaga denna sin rätt vid förrättningen. Af hvad jag förut anført framgår i hvarje fall, att rättelse icke kunnat vinnas i domstolsväg genom återbrytande af det lagakraftvunna afvittringsutslaget af den 5 februari 1887. Då så ej kunnat ske, men det torde vara uppenbart, att den materiella orätt, som i detta fall tillfogats ägarna och innehafvarna af hemmanet Dajkanvik, bör af statsmakterna godtgöras dem, synes det blifva nödigt att på annat sätt söka bereda erforderlig rättelse i den förelupna felaktigheten.

Detta torde lämpligast ske på det sätt, att hemmanet intages i den nu pågående afvittringen ofvan odlingsgränsen och därvid tilldelas nödigt skogsområde. Då sådant icke lärer kunna beredas hemmanet i lämpligt läge, om ej, åtminstone till stor del, mark tillhörande förenämnda kronopark får därtill användas, men, sedan ett område vid afvittringen förklarats skola utgöra kronopark, området eller delar däraf enligt § 77 regeringsformen ej må utan Riksdagens samtycke afhändas kronan, torde, innan vidare bestämmelser meddelas om ifrågavarande hemmans afvittring, Riksdagens medgifvande böra inhämtas därtill, att vid blifvande områdestilldelning åt hemmanet mark till det skogsanslag, detsamma är berättigadt erhålla, må uttagas från området till kronoparken Dajkanvik n:r 2.

Hvad angår storleken af det område af kronoparken, som härför kan komma att tagas i anspråk, kan frågan härom icke afgöras förrän i samband med själfva afvittringsförrättningen, och torde beslut härom böra fattas i sammanhang med afgörandet af öfriga frågor rörande hemmanets afvittring.

Detsamma gäller jämväl frågan, huruvida den af en åbo å ifrågavarande hemman upptagna hemmansdelen eller lägenheten söder om

Vojmsjön må vid afvittringen tilldelas något område. Hvad slutligen angår den i handlingarna berörda frågan om vederlag åt kronoparken Dajkanvik n:r 2 för det område, som kronoparken kan komma att vid afvittringen ofvan odlingsgränsen afstå till hemmanet, så torde någon bestämmelse därom så mycket mindre vara erforderlig, som, såsom nämnts, afvittringsförfattningarna redan innehålla erforderliga bestämmelser om kronoparkers bildande och dessa bestämmelser komma att äga tillämpning äfven vid afvittringen ofvan odlingsgränsen.»

På af departementschefen anförda skäl hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må
vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 10 maj 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
